

3 söndagen efter trefaldighet

Pastor Johannes Rydh

Predikan på distans, 20 juni 2021

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: O Herre Gud, vi tackar dig för att du idag undervisar oss genom ditt heliga Ord. Låt din helige Ande tala både lag och evangelium till våra hjärtan, så att vi bevaras i tron på din Son Jesus Kristus, och därigenom får del av glädjen i den himmelska saligheten. Amen.

Predikotext: Luk. 15:1–10

Alla publikaner och syndare höll sig nära intill Jesus för att höra honom. Men farisearna och de skriftlärdade kritiserade honom ständigt och sade: ”Den mannen tar emot syndare och äter tillsammans med dem.” Då berättade han denna liknelse för dem: ”Om någon av er har hundra får och förlorar ett, lämnar han då inte de nittionio i öknen och går och söker efter det förlorade tills han hittar det? Och när han har funnit det, blir han glad och lägger det på sina axlar. När han sedan kommer hem, samlar han sina vänner och grannar och säger till dem: Gläd er med mig! Jag har funnit mitt får som jag hade förlorat. Jag säger er: På samma sätt blir det glädje i himlen över en enda syndare som omvänder sig – inte över nittionio rättfärdiga som ingen omvändelse behöver.

Eller om en kvinna har tio silvermynt och tappar bort ett av dem, tänder hon då inte ett ljus och sopar huset och letar noga, tills hon hittar det? Och när hon har hittat det, samlar hon sina väninnor och grannkvinnor och säger: Gläd er med mig! Jag har hittat silvermyntet som jag tappade. Jag säger er: På samma sätt blir det glädje bland Guds änglar över en enda syndare som omvänder sig.”

Guds förekommande nåd

Denna söndag bär överskriften ”Guds förekommande nåd”. Det är den nåd som skänks oss för Jesu

Kristi skull, varigenom Guds vrede vänds till välbehag mot oss syndare. Det är den nåd som kommer före, helt utan att vi gjort något för att förtjäna den, före alla slags gärningar som vi skulle kunna uppbringa. Hans nåd kommer till oss medan vi fortfarande är fattiga, eländiga syndare. Ja, det är endast till den som är utblottad på egna gärningar som nåden skänks. En nåd som inte är förekommande är heller inte längre någon riktig nåd, utan en lön för utfört arbete. Detta är en helt central del i vår kristna tro. Det är denna nåd som Jesus framställer i sina två liknelser.

Dagens evangelium börjar med att berätta hur syndare kom till Jesus och höll sig nära intill honom. För farisearna och de skriftlärdade var detta anstötligt. *”Den mannen tar emot syndare och äter tillsammans med dem”*, knorrade de. De ansåg att en rättrogen och from jude skulle hålla sig borta från syndare och inte umgås med dem. Och det ligger något i detta. I Ordspråksboken heter det: *”Den som umgås med visa blir vis, den som är vän med dårar går det illa.”* (Ords. 13:20) Och även St Pauli ord till korintierna instämmer: *”Dåligt sällskap fördärvar goda seder.”* (1 Kor. 33:15) Det är sant att kristna ska akta sig från att genom dåligt sällskap lockas in i synd och dåliga vanor, som kan förkväva tron.

Att Jesus inte visade bort de syndiga människor som kom till honom, inte fördömde dem för deras synder, ja, att han istället åt med dem visade bara att han inte kunde vara någon riktig profet i farisearnas ögon. Själva berömde de sig över sin laguppfyllelse.

I andra diket hittar vi många moderna förkunnare, som lovordar Jesus för att han umgås med vanligt folk. De målar upp bilden av en folklig och tolerant Jesus som deltar i deras fester med budskapet att allt är tillåtet. Farisearna och de skriftlärdade däremot anser man såsom trångsynta, dömande och lagbundna, medan Jesus predikade en gränslös och kravlös kärlek. Så har man under parollen ”Gud är kärlek” avskaffat alla slags moraliska gränser och skrivit sig en frisedel för alla överträdelser av Guds bud. Det kan ju inte vara fel för två personer av samma kön att leva tillsammans, för det är ju ”kärlek”! Vi borde följa Jesu goda exempel på tolerans och inte vara såsom de bakåtsträvande fundamentalisterna, säger man. Ett sådant budskap där man passar in

Jesus efter det moderna samhällets mall får lätt stora framgångar. Och så förvanskas evangeliets ord för att sprida något helt annat.

Denna falska bild av Guds kärlek är helt oförenlig med Bibelns lära. Ingenstans ursäktar Jesus synden. Gud slätar inte över syndens allvar eller ser mellan fingrarna när hans bud överträds. Tvärtom uttalar han med största skärpa verop och fördömler över de obotfärdiga. Gud är helig, och i sitt väsen avskyr han synden. Den som försvarar sin synd kan heller inte ta emot någon förlåtelse, och vandrar på den breda vägen mot ett evigt straff. Paulus skriver:

”Köttets gärningar är uppenbara: de är otukt, orenhet, lösaktighet, avgudadyrkan, svartkonst, fiendskap, kiv, avund, vredesutbrott, gräl, splittringar, villoläror, illvilja, fylleri, utsvävningar och annat sådant. Jag säger er i förväg vad jag redan har sagt: de som lever så skall inte ärva Guds rike.”
(Gal. 5:19–21)

Umgänget mellan syndarna och Jesus var dock av en annan art, och vi ser det i orden att de kom *”för att höra honom”*. Jesus anpassade sig inte till publikanerna och syndarna, utan de anpassade sig till honom. Det var en måltid i anslutning till Ordets förkunnelse. De bekymrade syndarna fick här höra det glada budskapet om förlåtelsen. För dem blev de hånfulla orden *”Den mannen tar emot syndare och äter tillsammans med dem”* istället den största tröst. Jesus har inte förskjutit ens den värsta syndaren. Han tar emot var och en som vill få sin börda lyft från sina axlar. Så stor är Guds kärlek till syndaren. Och en syndare som tar emot denna nåd och blir omvänd vill heller inte längre synda, utan leva i enlighet med Herrens bud.

Jesus berättar två liknelser, om det förlorade fåret och det borttappade silvermyntet. Återigen avbildar han sig såsom den gode herden, som outtröttligen söker efter det får som förvillat sig bort från hjorden och riskerar alla slags faror i vildmarken. Han trotsar raviner och törnebuskar, och ger sig inte förrän han personligen hittat det och återbördat det i säkerhet på sina egna axlar. Och det skapar stor glädje när det förlorade fåret kommit hem igen.

Vi ser först att det är Gud, herden, som söker efter fåret, syndaren. Det är inte fåret som bestämmer sig för att återvända hem, som med enträget bråkande tillkallar hjälp eller med egen lokalkännedom och stigfinnande hittar den rätta vägen genom vildmarken. Det är inte silvermyntet som i egen kraft förmår rulla ut från sitt skrymsle till öppen dager. Nej, syndaren är helt borttappad, helt avskild från Gud och

kan inte på något sätt bidra till sin frälsning. Den fallna människan kan inte ens påbörja sökandet. Det är Gud som söker oss. Guds nåd kommer först. Trots att syndaren inte gjort något för att förtjäna det har Gud sådan kärlek att han enträget söker efter att vinna hans själ. Genom den helige Ande omvänds syndaren och blir ett Guds barn. Genom Guds förekommande nåd för Kristi död och uppståndelses skull får syndaren frid i sitt hjärta och evigt liv till arvedel.

Eftersom vi aldrig helt blir av med synden även efter omvändelsen, måste vi ständigt bevaras och förnyas i nåden. Också det kommer av Guds stora kärlek till oss. Hans nåd mot oss tar inte slut efter en engångshändelse, utan *”den är var morgon ny”* (Klag. 3:23). Utan den skulle vi genast falla. Men Gud varkar ständigt över sina får.

De nittionio däremot betecknar den stora skara som inte anser sig inte vara borttappade, de *”som ingen omvändelse behöver”*. De är självsäkra i sin egen rättfärdighet. Hos sådana gör den förekommande nåden ingen nytta, utan de förväntar sig istället en rättmätig belöning för sina goda gärningar. I själva verket är de alltså inte en del av Guds sanna hjord. Sådana får lämnar herden i öknen utan några betänkligheter. Jesus sade: *”Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga till omvändelse utan syndare.”* (Luk. 5:31–32) Det är den udd som Jesus riktar mot de skriftlärda och fariséerna, och mot lagreligiösa i alla tider. Uppblåsta av sitt hyckleri ser de ner på andra med förakt, utan att förstå att de själva är såsom får som hamnat alldeles vilse. *”Ingen rättfärdig finns, inte en enda”* (Rom. 3:10) skriver Paulus, men många anser sig vara det. Inför Gud är de inte ett dugg bättre, och så länge de förlitar sig på sina egna gärningar förblir de under Guds vrede och dom.

Den ångerfulle syndaren som förs till tro och som sätter sitt hopp och förtröstan till löftet om Guds rika nåd orsakar däremot sann glädje hos Gud. Liknelserna beskriver detta med orden: *”Gläd er med mig! Jag har funnit mitt får som jag hade förlorat. Och: Gläd er med mig! Jag har hittat silvermyntet som jag tappade.* Denna glädje är ytterligare ett bevis på den faderliga kärlek som Gud hyser mot oss. Hos profeten Jeremia står det: *”Med evig kärlek har jag älskat dig, därför låter jag min nåd förbliva över dig.”* (Jer. 31:3) Just så är den förekommande nådens natur.

Amen.

Bön: O du all nåds Gud, som sänt din Son, vår Herre Jesus Kristus, i världen för att uppsöka och frälsa det förlorade. Vi ber dig: Bevara oss alltid i tron. Men om vi kommer bort från dig, kalla oss då tillbaka genom ditt ord och din Ande. Giv oss ingen ro i synden, utan hjälp oss att i en sann omvändelse ta vår tillflykt till dig. Hjälp oss att inte förtrösta på något annat än din oförtjänta nåd. Väck hos oss omsorg om alla vilseförda, att de må komma tillbaka till

dig, så att dina änglar i himmelen kan glädja sig över oss, dina förlorade, men återfunna barn. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.